

Vergaderjaar 2008–2009

31 700 XVII

Vaststelling van de begrotingsstaat van de begroting van Jeugd en Gezin (XVII) voor het jaar 2009

Nr. 53 HERDRUK¹

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR JEUGD EN GEZIN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juli 2009

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Staatssecretaris van Justitie over de uitvoering van de motie van de leden Bouwmeester (PvdA), Langkamp (SP), Dezentjé Hamming-Blumink (VVD), Voordewind (CU) en Sterk (CDA), (Kamerstukken II, 2008/09, 31 700 XVII, nr. 19), inzake de ondersteuning van moeders en minderjarige kinderen tijdens en na detentie.

In deze motie wordt verzocht om

1. op basis van een onderzoek een visie op te stellen over:
 - de manier waarop schade aan de opvoedsituatie tijdens detentie van de moeder tot het minimum kan worden beperkt;
 - hoe vaak moeder en kind, vanuit opvoedkundig perspectief, elkaar tijdens detentie moeten zien;
 - hoe de begeleiding van moeder en kind tijdens en na detentie plaats zou moeten vinden, geredeneerd vanuit het belang van het kind;
 - deze visie om te zetten in concreet beleid en dit de Kamer voor te leggen, vóór 1 april 2009;
2. zorg te dragen voor een sluitende nazorg voor de gehele doelgroep in alle gemeenten.

1. Inleiding

Een kind moet veilig en onbedreigd kunnen opgroeien. Wanneer een ouder wordt aangehouden of opgepakt en gedetineerd wordt, is dat voor de daarbij betrokken kinderen een stressvolle gebeurtenis. Deze gebeurtenis kan een risicofactor vormen bij het opgroeien van deze kinderen. Goede zorg voor de opvang van kinderen in deze periode verdient daarom aandacht.

Waar het bij detentie zowel om vaders als om moeders kan gaan, is bij de uitwerking van deze motie de prioriteit bij de moeders gelegd omdat in de meeste gevallen de moeder de primaire opvoeder is. In aansluiting op de

¹ i.v.m. het publiceren van de juiste versie van de tabel in paragraaf 3 «Feiten en cijfers».

door het lid Bouwmeester ingediende kamervragen (Kamerstukken II, vergaderjaar 2008/09, Aanhangsel nr. 607) met een verwijzing naar de uitkomsten van het statistisch onderzoek dat is verricht door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)¹, kan voorzichtig worden geconcludeerd dat het van belang is om extra aandacht te schenken aan kinderen van gedetineerde moeders. Het onderzoek van het CBS wijst uit dat de samenhang tussen crimineel gedrag als jongvolwassene en het wonen bij een moeder die met de politie in aanraking kwam sterker is dan wanneer kinderen wonen bij een vader die met de politie in aanraking kwam. Naar aanleiding van de beschrijving in het rapport van het Verwey-Jonker Instituut² dat een groot deel van de gedetineerde moeders voorafgaand aan de detentie een éénoudergezin vormde met de kinderen, vraag ik in deze brief bijzondere aandacht voor deze groep, zeker waar het om de «kindcheck» gaat. In deze brief worden zij verder aangeduid als moeders of vrouwen, omdat zowel in het overzicht van het CBS als het onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut geen nadere percentages worden gegeven over de groep alleenstaande moeders. Waar in deze brief over nazorg wordt gesproken spreekt het voor zich dat deze is bedoeld voor alle gedetineerde moeders en hun minderjarige kinderen, en niet slechts voor alleenstaande moeders. Tevens wil ik erop wijzen dat voorzichtig moet worden omgegaan met de interpretatie van de cijfers uit het statistisch onderzoek van het CBS, omdat achterliggend onderzoek voor een aantal correlaties ontbreekt.

Alvorens nader op de gesignaleerde knelpunten betreffende gedetineerde moeders in te gaan, moeten we ons realiseren dat de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van kinderen in eerste instantie natuurlijk bij de ouders zelf ligt. Als ouders tijdelijk niet zelf in de gelegenheid zijn om voor hun kind te zorgen, bijvoorbeeld wegens ziekenhuisopname, afwezigheid in verband met werk of andere verplichtingen, zoeken zij meestal naar een oplossing in hun eigen netwerk. Inschakeling van Bureau Jeugdzorg is dan doorgaans niet direct aan de orde. Wanneer ouders echter niet zelf een oplossing kunnen vinden of de door hen gekozen oplossing de ontwikkeling van hun kind in gevaar brengt, is ondersteuning door Bureau Jeugdzorg gewenst. Bureau Jeugdzorg kan bijvoorbeeld zorgen dat er ondersteuning komt voor de achterblijvende kinderen en/of voor degene die voor hen zorgt of indien nodig een pleeggezinplaatsing regelen. In het uiterste geval is ingrijpen door de overheid nodig.

Om zicht te krijgen op de problematiek heeft een expertmeeting plaatsgevonden, zoals toegezegd in de beantwoording van de vragen van uw Kamer, ingezonden op 25 september 2008³. Daaraan is deelgenomen door de reclassering, de MO-groep (koepel van Bureau Jeugdzorg), een crisisafdeling van Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, Humanitas, gemeenten, politie, Openbaar Ministerie, vrouwengevangnissen, Dienst Justitiële Inrichtingen, wetenschap, en de ministeries van Justitie en voor Jeugd en Gezin. Aanleiding voor deze expertmeeting was de inventarisatie van de noodzaak en zo nodig het opzetten van een «kindcheck». Daaronder wordt verstaan op welke wijze standaard, voorafgaand aan de arrestatie, is gecontroleerd of er kinderen zijn en of de kinderen op een verantwoorde manier ergens verblijven. De deelnemers van de expertmeeting herkenden het probleem en de noodzaak een oplossing te vinden. Tevens is deze expertmeeting benut ten behoeve van een nadere visievorming op hulp aan kinderen en hun (ex-)gedetineerde moeders.

In 2007 is vanuit de sectie Criminologie van de Vrije Universiteit van Amsterdam een onderzoek gestart naar het welzijn van kinderen van gedetineerde moeders. Het doel van het onderzoek is om te bestuderen of, en indien aanwezig in welke mate, deze kinderen psychologische en

¹ Centraal Bureau voor de Statistiek (2008), «Jong geleerd, fout gedaan? «Bevolkingstrends 2^e kwartaal 2008, Den Haag/Heerlen: CBS.

² Moeders in detentie en de omgang met hun kinderen, Utrecht: Verwey-Jonker Instituut (2007).

³ Kamerstukken II, 2008/09, Aanhangsel Handelingen 607.

sociale problemen ondervinden wanneer zij gescheiden worden van hun moeder door haar detentie.

Daarnaast is literatuuronderzoek gedaan en is een aantal specifieke deskundigen op dit terrein bevestigd.

2. Een schets van het probleem

Er zijn in hoofdzaak drie verschillende situaties te onderscheiden waarbij minderjarige kinderen in de knel kunnen komen als ouders worden gedetineerd.

- a. Vrouwen die worden gearresteerd en/of gedetineerd maken niet bekend dat zij de verantwoordelijkheid dragen voor de zorg voor (jonge) kinderen, uit angst deze kinderen kwijt te raken als zij met Bureau Jeugdzorg te maken krijgen.
- b. vrouwen die de opvang van hun kinderen op een informele manier regelen nemen een risico als zij niemand daarover verder op de hoogte stellen. Wanneer de opvang van de kinderen onverhoopt stagneert is de moeder vervolgens tijdens haar verblijf in de inrichting niet in staat om zelf een oplossing daarvoor te organiseren.
- c. Daarnaast zijn er moeders die niet aan hun kinderen kenbaar willen maken dat zij gedetineerd zijn. Het gevolg daarvan is dat zij hun kinderen niet zien en dus ook geen gebruik kunnen maken van voorzieningen die worden geboden om het contact met hun kind vanuit de detentiesituatie te onderhouden. Deze moeders kunnen na ontslag extra moeite hebben om de (pedagogische) relatie met hun kind te herstellen, met name in geval van een langer durende detentie.

Naast moeders kunnen uiteraard ook vaders gedetineerd worden. In de meeste gevallen is dan nog wel de moeder voor de kinderen beschikbaar. In het geval beide ouders worden gearresteerd bleek tijdens de expert-meeting dat het OM hen, als de situatie dat toelaat, niet tegelijk in hechtenis neemt.

3. Feiten en cijfers

Jaarlijks worden bijna 3 000 vrouwen gedetineerd in vijf vrouweninrichtingen. Ongeveer 70% van deze vrouwen (1974) is moeder van een of meer minderjarige kinderen.

De cijfers over vrouwen die in 2008 de inrichting hebben verlaten laten het volgende zien:

Duur detentie	Aantal vrouwen
Totaal aantal vrouwen met ontslag	2 821
Minder dan 1 week	428
1 tot 2 weken	481
2 tot 3 weken	411
3 weken tot 1 maand	220
1 tot 2 maanden	423
2 tot 3 maanden	189
3 tot 4 maanden	141
4 tot 6 maanden	152

Geconcludeerd kan worden dat van de 2821 vrouwen er 1320 (47%) de gevangenis hebben verlaten binnen een periode van 3 weken en 2152 (76%) nog voordat ze 3 maanden gedetineerd waren.

4. Van huidige naar gewenste situatie

Om de situatie van kinderen van gedetineerde moeders te kunnen verbeteren is het van belang om daarbij een onderverdeling te maken naar de verschillende fasen waarin de detentie van de moeder zich bevindt, te weten

- a. de periode voorafgaand aan de detentie,
- b. de detentieperiode en
- c. de periode na ontslag uit detentie.

Alvorens deze drie punten nader te bespreken wil ik benadrukken dat het voor het kind belangrijk is dat het weet wat er aan de hand is. Om zoveel mogelijk continuïteit in de opvoeding te bewaren is voortzetting van het contact tussen moeder en kind daarom in de meeste gevallen essentieel.

a. De periode voorafgaand aan de detentie

In deze periode valt het moment waarop de «kindcheck» aan de orde is. Wanneer vrouwen worden gearresteerd en zij als enige de zorg en verantwoordelijkheid voor hun kinderen hebben, is het belangrijk dat de zorg voor deze kinderen wordt overgenomen. De «kindcheck» moet voorkomen dat kinderen onverzorgd of onbegeleid achterblijven. Onder de «kindcheck» wordt verstaan dat voorafgaand aan de arrestatie op gestandaardiseerde wijze wordt gecontroleerd of er kinderen zijn en zo ja, of de kinderen op een verantwoorde manier verzorging ontvangen. De eerste organisatie of instantie die in contact komt met deze vrouwen is de politie. Het is daarom van belang dat de politie bij een arrestatie aan deze vrouwen vraagt of zij verantwoordelijk zijn voor jonge kinderen en of er iets voor hen moet worden geregeld. De politie kan in voorkomende gevallen een beroep doen op een spoeddienst van bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg, die kan zorgen voor opvang van de kinderen. Deze medewerkers van Bureau Jeugdzorg zullen daartoe meestal als eerste een mogelijkheid zoeken binnen het (familie)netwerk van de moeder.

Het Crisisinterventieteam van Bureau Jeugdzorg Haaglanden, heeft met de politie samenwerkingsafspraken gemaakt. Als de politie bijvoorbeeld vroeg in de ochtend mensen van hun bed licht, wordt na een GBA-check het crisisteam van BJZ ingelicht, waarna medewerkers van dit team met de politie meegaan om zich over de kinderen te ontfermen.

Voorbeeld uitwerken

Niet iedereen belandt onverwacht in detentie. Het kan ook gaan om vrouwen die zich zelf moeten melden bij een van de vrouweninrichtingen om straf uit te gaan zitten. Deze vrouwen ontvangen een oproep van het Bureau Capaciteitsbenutting en Logistiek van de Dienst Justitiële Inrichtingen.

Ter voorbereiding op het verder ontwikkelen van de «kindcheck» zijn in deze fase de volgende stappen ondernomen:

- door het Ministerie van Binnenlandse Zaken is op mijn verzoek nagegaan of en op welke wijze door de politie aan gearresteerde vrouwen wordt gevraagd of zij de zorg voor kinderen hebben. Vastgesteld is dat op dit moment bij een geplande aanhouding de familiesituatie van een verdachte inzichtelijk is. Indien opvang van minderjarige kinderen noodzakelijk is geeft de politie een signaal af (dat is meestal aan Bureau Jeugdzorg). Bij een niet-geplande aanhouding, die ontstaat uit een heterdaad situatie, is men afhankelijk van de informatie die wordt verkregen van

de aangehouden verdachte. De politie heeft aangegeven dat in het «sociale» gedeelte van het verhoor daarover vragen worden gesteld aan de verdachte. De «kindcheck» wordt in de praktijk door de politie dus al toegepast. Dat geldt bij de politie niet alleen voor vrouwen, maar ook voor mannen;

- de Minister van Binnenlandse Zaken treedt in overleg met de Korpsbeheerders over de wijze waarop de «kindcheck» formeel kan worden verankerd in de uitvoeringsprocessen bij de politie, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de reeds in de praktijk ontstane werkwijze;
- de Dienst Justitiële Inrichtingen van het Ministerie van Justitie overlegt met het Landelijk Coördinatiepunt Arrestatiebevelen om bij de oproep tot detentie informatie te verstrekken over de mogelijke hulpverlenende instanties die men kan inschakelen voor opvang en begeleiding van de kinderen, maar dat nadrukkelijk wordt aangegeven dat men tijdens de detentie zelf verantwoordelijk is voor de opvang van eventueel aanwezige minderjarige kinderen;
- tevens is met de Dienst Justitiële inrichtingen afgesproken dat bij aankomst in de gevangenis aan vrouwen wordt gevraagd of zij de zorg voor kinderen hebben en of deze worden opgevangen;
- de Dienst Justitiële Inrichtingen beziet of het Bureau Capaciteitsbenutting en Logistiek voorafgaand aan de oproep tot detentie aan de mensen die zich zelf moeten melden bij de inrichting om hun detentie te ondergaan, bij de Gemeentelijke Basisadministratie kan verifiëren of op het adres van een aanstaande gedetineerde ook minderjarige kinderen verblijven;
- het Interprovinciaal Overleg (IPO) benadrukt in het reguliere overleg met de Bureaus Jeugdzorg dat de werkafspraken zoals gemaakt in het kader van het programma Beter Beschermd en met betrekking tot de vroegsignalering ook in de situaties betreffende gedetineerde moeders (ouders) moeten worden nageleefd. Dat houdt in dat bij een (zorg)melding bij Bureau Jeugdzorg door betrokkenen bij de detentie van een moeder, zoals bijvoorbeeld de politie, gevangenis of anderen die zich zorgen maken, er binnen één dag wordt beoordeeld of en zo ja welke zorg nodig is en deze in dringende situaties ook direct wordt verleend;
- de MO-groep zorgt voor doorvertaling van deze afspraken naar de Bureaus Jeugdzorg.

b. tijdens de detentieperiode

Binnen de inrichtingen werken medewerkers maatschappelijke dienstverlening

(MMD-ers). Deze medewerkers vragen alle gedetineerden bij opname of zij (de zorg voor) minderjarige kinderen hebben. Daarnaast zorgen deze MMD-ers ervoor dat de gemeente van herkomst spoedig wordt ingelicht over het verblijf van de vrouw in de inrichting. De binnen de gemeente aangestelde contactpersoon kan er dan tijdig voor zorgen dat de nodige maatregelen worden getroffen en dat voorbereidingen voor de terugkeer naar huis in gang kunnen worden gezet. Van een aantal grotere gemeenten is bekend dat zij beschikken over een goed netwerk en daardoor in staat zijn om zowel nazorg voor ex-gedetineerden te realiseren als na te gaan of zorg voor de kinderen is geregeld. Daarnaast is mij bekend dat kleinere gemeenten samenwerking met grotere gemeenten zoeken om deze zorg ook te kunnen leveren.

Gewenste contactfrequentie tussen moeder en kind

Zoals uit de eerder in deze brief genoemde cijfers blijkt, is het grootste deel van de moeders slechts een korte periode gedetineerd. Wanneer deze moeders ervoor kiezen om in die periode geen bezoek van hun kinderen

te ontvangen om hen een «gevangeniservaring» te besparen, lijkt dat niet direct bezwaarlijk.

Wanneer de detentie langer duurt, en het delict van de moeder contact met haar kind(eren) en herneming van de zorg na de detentie niet in de weg staat, is het hebben van contact tussen moeder en kind belangrijk. Veel moeders geven aan dat ze opzien tegen de periode na ontslag. Het weer oppakken van de moederrol na een periode van detentie is lastig voor hen. Het is daarom van belang dat het contact tussen moeder en kind tijdens de detentieperiode intact blijft, bij voorkeur onder begeleiding. Zo blijft er continuïteit in het contact met de kinderen en dat helpt de pedagogische relatie te versterken.

Naast de reguliere bezoeksregeling, waarbij gedetineerden in alle inrichtingen minimaal recht hebben op 1x per week bezoek en waarbij ook kinderen worden toegelaten, wordt ook nog ten minste 4 maal per jaar een speciaal ouder-kind bezoek georganiseerd om contact tussen ouder en kind mogelijk te maken. In de vrouwengevangenis worden vaker speciale ouder-kindbezoeken mogelijk gemaakt.

Door meerdere vrijwilligersorganisaties wordt ondersteuning geboden aan gedetineerde ouders om de band met hun kind te versterken en het contact met hun kind tijdens de bezoeksmomenten zo plezierig mogelijk te laten verlopen. Humanitas heeft ook educatief materiaal ontwikkeld voor zowel de ouders als de kinderen.

Justitie is in 2007 gestart met het project «Betere Start», waarin opvoedingsondersteuning aan (ex-)gedetineerde moeders wordt gekoppeld aan een onderzoek naar de effectiviteit ervan. De Universiteit Utrecht voert dit project uit en onderzoekt of deze interventie op termijn werkelijk zorgt voor afname van de risicofactoren voor de kinderen van (ex-)gedetineerde moeders. Het onderzoek heeft een voorlopige looptijd tot 2012, omdat deze effecten pas op de middellange termijn meetbaar zijn.

c. periode na ontslag uit detentie

Voor alle gedetineerden (mannen en vrouwen) heeft het ministerie van Justitie het programma Sluitende Aanpak Nazorg gestart. Daarmee wordt beoogd om een sluitende overdracht van gedetineerden vanuit Justitie naar de gemeenten te realiseren op ten minste de volgende vijf leefgebieden: ID-bewijs, inkomen, schulden, onderdak en zorg. Wanneer al tijdens de detentieperiode op één of meer van deze basisonderdelen knelpunten voorkomen, worden deze zoveel mogelijk met de gemeentelijke diensten al tijdens de detentieperiode opgelost.

Binnen het programma Sluitende Aanpak Nazorg is door het Ministerie van Justitie in samenwerking met de Dienst Justitiële Inrichtingen, de gemeenten, de VNG, de reclasseringsorganisaties en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een samenwerkingsmodel nazorg ontworpen. Op 8 juli zal dit worden ondertekend door de Staatssecretaris van Justitie en de voorzitter van het VNG-bestuur. In dit model zijn de taken en verantwoordelijkheden van gemeenten en de Dienst Justitiële Inrichtingen omschreven, zodat bij de penitentiaire inrichtingen en gemeenten een uniforme werkwijze ontstaat. De rol van de contactpersonen van zowel de inrichtingen als de gemeenten kan zo worden ingebed in de organisaties.

Ten aanzien van de gedetineerde vrouwen vraagt dit extra aandacht, omdat vrouwen door hun geringere aantal niet regionaal in een inrichting kunnen worden geplaatst, maar in een van de vijf hofressorten worden gedetineerd.

Detentie van de ouder kan door kinderen als een diskwalificatie van deze ouder worden ervaren. Rehabilitatie van die ouder, zodat het kind weer vertrouwen in de ouder kan hebben is daarom voor de ontwikkeling van

het kind van groot belang. Moeders geven aan vaak moeite te hebben om de opvoeding weer ter hand te nemen, omdat zij problemen ervaren bij het oppakken van de gezagsrelatie. Door het delict en de detentie voelen zij zich onzeker en schamen zichzelf voor hun kinderen. Dit aspect verdient een belangrijke plaats in het pedagogisch beleid rond gedetineerde moeders en ook vaders.

Vrijwilligersprojecten van onder meer Humanitas, Exodus en Gevangenzorg Nederland ondersteunen ex-gedetineerden bij het oppakken van hun sociale leven. Ook wordt ondersteuning geboden bij de opvoeding van hun kinderen.

In de regio Amsterdam verzorgt Zorgconcept voor vrouwen leerwerktrajecten, die hen voorbereiden op deelname aan het arbeidsproces zodat zij voor een eigen inkomen kunnen zorgen.

Omdat het voorkomt dat vrouwen in deze situatie geen ondersteuning vragen bij de opvoeding omdat ze bang zijn hun kinderen kwijt te raken is het gewenst dat de contactpersoon bij de gemeente hier alert op is. Voorbereiding van de nazorg begint daarom al tijdens de detentieperiode. Er wordt momenteel gewerkt aan een verbetering van de informatie-uitwisseling over gedetineerde burgers tussen de penitentiaire inrichting en de gemeenten. De inrichting zorgt er in alle gevallen voor dat de gemeente van waaruit de gedetineerde afkomstig is binnen twee dagen op de hoogte wordt gebracht van de detentie. Vervolgens zal de gemeente binnen vijf dagen aan de inrichting terugmelden hoe het staat met de eerder in deze brief genoemde vijf leefgebieden waarbij de gemeente daarnaast nog aan de inrichting moet doorgeven of de gedetineerde verantwoordelijk is voor, danwel de zorg heeft voor minderjarige kinderen. Er wordt naar gestreefd deze procedure eind van dit jaar ingevoerd te hebben.

De contactpersoon bij de gemeente zorgt ook dat de moeder wordt geïnformeerd over het nazorgaanbod in de gemeente. De eindverantwoordelijkheid voor het in een gemeente aangeboden pedagogisch ondersteuningsaanbod ligt bij de gemeente. Kleinere gemeenten maken meestal samenwerkingsafspraken met grotere, die een meer uitgebreid voorzieningenaanbod hebben. Indien geïndiceerde jeugdzorg noodzakelijk is ligt de verantwoordelijkheid daarvoor bij de provincies.

Een rondgang langs diverse gemeenten laat betrokkenheid zien ten aanzien van de problematiek van (ex-)gedetineerde moeders en hun kinderen. Binnen de bestaande voorzieningen zoeken deze gemeenten een oplossing. Daarbij moet worden gedacht aan het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Veiligheidshuis. Indien de MMD-ers van de inrichting, de politie, de reclassering of andere betrokkenen zich zorgen maken over de opvoeding of verzorging van kinderen van gedetineerde moeders (maar ook vaders) bestaat altijd de mogelijkheid om een zorgmelding te doen bij Bureau Jeugdzorg, zodat er voor het betreffende kind en ouders ondersteuning komt. Ik zorg ervoor dat de medewerkers van het gevangeniswezen en de gemeenten nogmaals nadrukkelijk worden geïnformeerd over deze procedures, zodat zij ook stappen ondernemen als dat in het belang van moeder en kind noodzakelijk is.

5. Resumerend

Als een alleenstaande moeder wordt gedetineerd of gearresteerd, vindt een «kindcheck» plaats en wordt als dat nodig is direct opvang voor de kinderen geregeld. Ik wil in dit kader nogmaals benadrukken dat, voortkomend uit het programma «Beter Beschermd» dat is gericht op een betere en effectievere jeugdbescherming, er al afspraken zijn gemaakt dat in acute situaties Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbe-

scherming binnen één dag na de zorgmelding actie ondernemen. Een melding in het kader van de «kindcheck» valt hier natuurlijk ook onder. Indien het om pedagogische ondersteuning gaat kan deze worden geboden door de Centra voor Jeugd en Gezin en wanneer het om zwaardere problematiek gaat kan door Bureau Jeugdzorg een indicatie worden afgegeven voor meer intensieve zorg. Het Programma Sluitende Aanpak nazorg van het Ministerie van Justitie heeft als doel een sluitende overdracht van de gedetineerde aan de gemeente te realiseren.

Een inventarisatie van het probleem van (kinderen van) gedetineerde moeders heeft laten zien dat er veel organisaties bij betrokken zijn. Deze organisaties tonen allen betrokkenheid op de positie van gedetineerde moeders en hun kinderen.

Met de reeds in gang gezette maatregelen verwacht ik dat de pedagogische ondersteuning van gedetineerde moeders voldoende raakt ingebed in de nazorgprocedure welke al wordt voorbereid tijdens de detentieperiode. De betreffende organisaties hebben aangegeven zich hier ook daadwerkelijk voor in te zullen zetten.

Zowel wat betreft de «kindcheck» als de nazorg is mijn inzet erop gericht dat alle medewerkers in de keten van betrokken organisaties alert zijn op de problematiek en ook zorgen dat de afspraken die in de keten worden gemaakt worden nagekomen. Dat geldt voor de zorg voor de minderjarige kinderen tijdens de detentie van de moeder (en eventueel de vader) maar ook voor ondersteuning bij de opvoeding in de periode erna.

Het uitvoeren van een «kindcheck» moet ertoe leiden dat een melding direct wordt opgepakt. Dat is een voorwaarde, wil een «kindcheck» effectief zijn.

Daartoe is door mij contact opgenomen met de betreffende collegabewindslieden en de (koepels van de) uitvoeringsorganisaties en is inmiddels een start gemaakt met dit gezamenlijk uit te voeren beleid.

Ik wil erop wijzen dat bij veel organisaties momenteel nieuw beleid, zoals de werkwijze uit het programma «Beter Beschermd», wordt ingezet dat deels gericht is op doelgroepen waarvan de werkwijze nauw aansluit bij deze problematiek¹. Daarom hecht ik eraan dat de betreffende organisaties het beleid rond gedetineerde moeders daarop aansluiten, dat geeft de grootste zekerheid dat het goed wordt uitgevoerd.

De reeds bestaande «best practices» uit het programma Beter Beschermd en het initiatief van de ziekenhuizen in de regio Haaglanden zijn daarvan goede voorbeelden.

Medio 2010 verwacht ik uw Kamer te kunnen informeren over de voortgang van de in gang gezette maatregelen.

De minister voor Jeugd en Gezin,
A. Rouvoet

¹ op 17 maart 2009 werd door NOVA een reportage uitgezonden over vijf Nederlandse ziekenhuizen die onderzoeken of er in de thuissituatie van opgenomen patiënten – als zij bijvoorbeeld suïcidaal of alcoholist zijn – sprake kan zijn van kindermishandeling of verwaarlozing. Zonder de kinderen van patiënten te zien, kunnen misstanden zo toch worden opgespoord. In het ziekenhuisprotocol van het Haagse Westeinde Ziekenhuis is het melden van zo'n vermoedelijke situatie opgenomen Deze manier van melden is in de regio Den Haag inmiddels zo'n succes dat andere ziekenhuizen het protocol overnemen.